

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

ABONAMENTUL :

Pe un an : 24 lei
Pe 6 luni : 12 lei
Pe 3 luni : 6 lei

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu,
str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se
înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de
mai multe ori se dă rabat corespunzător.
Insertiunile se adresează ADMINISTRAȚIEI
Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

Pentru încetarea experiențelor cu arme atomice

Un război atomic ar aduce mari nenorociri pentru popoarele lumii. De aceea popoarele luptă pentru interzicerea pentru totdeauna a armelor atomice. Aceasta este și poziția Uniunii Sovietice. Iar în cadrul Comitetului politic O.N.U. majoritatea delegaților statelor s-au pronunțat pentru rezolvarea urgentă și în mod favorabil a acestei probleme.

Alături de acești delegați din Comitetul de mai sus, un grup de personalități importante din Apus au făcut un apel reprezentanților celor 3 puteri, U.R.S.S., Anglia și S.U.A. cerînd să realizeze un acord de încetare imediată a experiențelor nucleare.

În rîndul acestor personalități mari se află numele scriitorului francez Francois Mauriac, Eleonor Rooswelt, soția fostului președinte al Americii de Nord în timpul și după al doilea război mondial, lordul-filozof englez Bertrand Russel — cel care a condamnat cu o lună de zile înainte, politica neînțeleaptă și primejdioasă a Apusului în Orientul apropiat și îndepărtat — dr. Max Born, lordul Boyd Orr, ș. a.

În acest apel se arată că primul pas trebuie să fie făcut pentru a asigura pacea lumii cît mai curînd și definitiv, pentru ca omenirea să poată să se ocupe în liniște de întreg progresul său material și spiritual, care-i aduce ei mulțumirea și fericirea dorită. În acest scop, precizează apelul „este necesară încetarea experiențelor nucleare și așezarea unui sistem internațional pentru un control sigur”. Apelul arată în chip cu totul îndreptățit, că popoarele sînt tot mai neliniștite de viitorul lor și al generațiilor care vor veni, pentru că vor fi amenințate tot mai greu de pulberea radioactivă pe care o provoacă experiențele atomice.

Se știe că Uniunea Sovietică a depus și depune și azi toate strădaniile pentru încetarea acestor experiențe, din dorința sinceră de a scăpa omenirea de pericolul unui război atomic nimicitor. Dovadă despre această strădanie este însuși faptul că ea a încetat încă din primăvara anului trecut astfel de experiențe, cu speranța că și celelalte două puteri apusene îi vor urma exemplul. Dar ele au accelerat aceste experiențe și le-au înmulțit. Se vede limpede că ele fac totul pentru a pune în primejdie pacea lumii. S.U.A. și Anglia declară la conferințe și întruniri, că sînt gata numai

să „suspende” exploziile nucleare pe timp de un an. Aceasta înseamnă că ele nu voiesc cu adevărat pacea și binele lumii, ci urmăresc să adoarmă vigilența popoarelor. Lucrul acesta a silit Uniunea Sovietică să înceapă din nou și în chip justificat experiențele sale nucleare, dar ea continuă cu aceeași intensitate și hotărîre, să lupte pentru cauza păcii, care este scumpă tuturor popoarelor.

Prin delegatul său la „Conferința celor trei puteri asupra încetării experiențelor cu arme nucleare”, S. K. Tarapkin, Uniunea Sovietică a declarat că este gata să încheie imediat un acord privitor la încetarea acestor experiențe și instituirea unui sistem de control. Mai declară că „dacă S.U.A. și Marea Britanie sînt gata să semneze un astfel de acord, atunci Uni-

unea Sovietică, semnînd împreună cu ele acordul, va înceta imediat experiențele, deși a efectuat cu mult mai puține explozii experimentale decît S.U.A. și Marea Britanie”. Acest acord s-ar putea încheia în viitorul cel mai apropiat. O mai bună dovadă de sinceră intenție pentru pace nu se poate da. Rămîne acum, ca cele două țări din Apus să manifeste activ aceeași intenție curată, să facă pașii pe același drum comun, pentru ca astfel pacea lumii să poată fi asigurată definitiv.

Poporul român este alături de cei ce luptă pentru asigurarea unei astfel de păci. El dorește ca armele atomice să fie interzise și energia atomică să fie folosită pentru îmbunătățirea vieții, pentru ca popoarele să fie eliberate de teamă și de moarte, și în libertate și armonie deplină, de la un capăt la altul al pămîntului, să se lucreze pentru binele și fericirea tuturor.

S. RADU

Unificarea bisericească

Se cunosc prea bine împrejurările în care s-a săvîrșit „unirea” de la 1700. Părinții noștri nu de aceea au primit „unirea” de la 1700, fiindcă erau convinși că sînt în rătăcire, că adevărată Biserica a lui Hristos ar fi cea catolică, ci pentru că, copleșiți de poverile iobăgiei, nădăjduiau că împlinind dorința împăratului de la Viena, soarta lor se va ușura.

La fel aceia care au stăruit pe lîngă părinții noștri să se despartă de Biserica Ortodoxă strămoșească, n-au făcut-o aceasta fiindcă ne iubeau, sau fiindcă ne voiau într-adevăr binele sufleteș și material; ne-au dezbinat numai pentru motivul că așa cereau interesele lor.

Tocmai din această pricină, unirea de la 1700 n-a putut prinde rădăcini adînci în sufletul credincioșilor noștri, fiindcă ea n-a izvorît din convingere religioasă, ci din motive pămîntești care, nerealizîndu-se, au determinat ca multe glasuri potrivnice, între timp, să se ridice împotriva ei din partea romînilor greco-catolici. Aceste glasuri s-au transformat nu odată în proteste și amenințări pline de mînie, cînd Viena și Roma, uitînd de toate angajamentele și făgăduielile solemne, puneau la cale acte menite să amenințe însăși ființa Bisericii.

Istoria înființării Episcopiei maghiare greco-catolice de Hajdudorog a dovedit aceasta cu prisosință. Zadarnice au fost atunci toate strigătele credincioșilor romîni greco-catolici, ale preoților și arhierilor lor adresate împăratului și mai ales Papei: 76.000 suflete credincioși romîni au fost răpite Bisericii noastre.

În fața acestei fapte, aprins de o mînie sfîntă, în foaia Mitropoliei unite a Blajului „Unirea”, în numărul din 6 august 1912, citeva zile după publicarea Bulei papale „Christi fideles” care vestea înființarea noii episcopii, un vrednic preot unit scria:

„E mai limpede ca lumina soarelui că Pontificele roman, Papa Pius al X-lea, nu mai merită să fie pomenit în slujbele noastre bisericești, și nici complicitii Pontificelui, care au contribuit la rușinarea Bisericii noastre. Blestemul lui Dumnezeu și urgia poporului românesc asupra lor”.

De ce dragoste ne-a învrednicit, și defunctul Papa Pius al XII-lea și cum a înțeles să ne asculte durerile, o știm noi, în toamna anului 1940 după ocuparea Ardealului de nord de către armatele horytyste. Cînd Episcopii greco-catolici au mers la Roma și s-au plîns Papei de ex-

(Continuare în pag. 3)

69296

Multe și grele au fost suferințele oamenilor, ale celor mulți. Ale celor harnici și săraci. Ale celor lipsiți nu numai de bunuri materiale, dar lipsiți de lumina culturii, de binefacerile școlii!...

Cum trupul cere alimente, cer și sufletul și mintea alimentele lor. Și cei care cu grea trudă câștigau un brâu de mămăligă pentru familia numeroasă trebuiau să aibă curaj de mucenici să croiască copiilor drum spre lumina învățaturii.

— Sînt anumite soroace cînd omul și țara și lumea se opresc pe o clipă și fac anumite socoteli! Zece ani de la revenirea bisericii greco-catolice și 11 ani de la proclamarea Republicii Populare Romîne.

Gîndul meu fuge înapoi nu cu 10 sau 11 ani, ci cu 45 ani, 1913... data cînd copilul de țărani săraci și analfabeți a plecat la școală. Atît de limpede revăd zilele acelea, parcă le trăiesc acum!...

Eram șapte copii. Cele 12 jugăre de pămînt împrăștiate pe 12 dealuri, prin „Spinoasa” și „Zăpodii”, oricît le frămîntam nu dădeau nici bucate nici nutreț suficient. Lucram „în parte” și „a treia” în „Crîngari” pe moșiile boierilor din Boian. Trudă, muncă și griji, griji grele pentru casă grea. Mai ales mama, fie iertată, se zbătea zi și noapte. În viața mea nu am văzut-o nici cînd se culca nici cînd se scula. Doar în miezul zilelor dogoritoare de vară, cînd urca dealul greu spre „Găinari” cu desăgii în spate și oalele cu ciorbă în mîini trăgîndu-mă după dînsa agățat de poale, la urcușul cel mare se oprea, se așeza jos și adurmea cît ai număra pe degete, apoi „odihnită” se încărca cu merindele și țîncul și pleca mai departe... La prînz sau la cină nici odată nu stătea la masă. Împărțea fiecărui „porția” și ne mulțumea pe toți. A fost, mama mea, o femeie înțeleaptă și de o hărnicie cum nîu am mai văzut. Tata, noi îi spuneam tucu, — era un mare povestaș, și azi, om bătrîn, care am citit sute și mii de cărți — cele mai frumoase povești le știu de la tucu. Era meșter în povești cum nu era altul în sat și meșter în ale vitelor mai ales a vacilor de lapte.

Oricît de sfătos era tata dar din gura mamei nu ieșea... Muma făcea planuri și amîndoi le îndeplineau. Noaptea, cînd noi copiii dormeam ei țineau sfat, despre gospodărie, despre copii. Țin minte și azi fragmente din consfăturile lor. Și mai ales țin minte cum au hotărît soarta mea, copil de 10—11 anișori! „Aritoane pe Iuân îl dăm acum la școală la Blaj. Vezi a făcut un an la Să-mărtin și cîntă și vorbește ungurește ca un ungur. Dascălul nostru zice că are cap bun și-i păcat să nu-l dăm. Iasă dascăl, poate popă, de-o vrea Dumnezeu”... — „Să-l dăm..., da om putea?” — „Prăbălim Aritoane. Luni mă duc cu el. Mere și a lui Dragea și a Gîrlonți. De nu or cere mult îl las, dacă or cere îl aduc iar. Ce ne facem noi cu șapte copii, omule!!!” Eram fericit. Dorința mea era să merg la școală să mă fac dascăl, poate popă...

Și așa, într-o bună zi cu noapte încă, plecăm. Mama cu o pereche de dăsași grei în spate și o perină în brațe, eu cu o traistă nu prea mare în băț, îmbrăcat în hainele de duminică, pantaloni albi de bumbac și încins cu brăcia tricolori, trecem cu grijă puntea înaltă peste vale și luăm piepș Dealul Feisii spre Jidvei, spre Blaj. 25 km cu traista în spate și în mînă cu „țipicii” nu e ușor... Mai grea era însă teama. Teama că or cere mulți bani și nu mă va lăsa la școală. — „Mă lași muma, mă lași?” era întrebarea pe tot drumul. — „Să vedem dragu mumi, să vedem”... În fine, pe la ojina cea bună sîntem în hula deasupra Blajului. Am odihnit căci nu mă mai ascultau picioarele și admiram mănăstirea, cu două turnuri mari, mari. — „Ce frumoasă e, muma! Mă lași?”

Am găzduit sub Hurubi la d-na P. preoteasă văduvă cu patru copii dintre care Ionel, cel mai

Ieri și azi

CU OCAZIA UNEI ANIVERSĂRI

mare, în cl. III-a ... pur eminent. În ziua următoare ne prezentăm la „ghimnaz”, la „Măria Sa” drectorul, canonicul Ch. om în etate, cărunț și cu vorbă blindă. După examinarea certificatelor școlare și mai mult a pantalonilor mei subțiri și a cămășii de jolj cu brăcia națională, fără altă haină, „Măria Sa” spune: „Bine lele îl primim!” — „Da, cit face domnule Dîrectăr? ... Cîți bani?”... „Șase coroane lele, pe an, acum trei și la Crăciun trei!” — „Șasă coroane? — Văi de mine domnule Dîrectăr da nu avem atîția bani. Păcatele noastre, de unde să avem noi atîția bani și mai trăbă și pe cvartir și pe cărți. Mai lesne nu se poate d. Dîrectăr?” — „Nu se poate lele dragă, atîta e didactru, atîta plătesc toți”... Cu inima cit un purice așteptam catastrofa de care mă temeam atîta... Priveam pe mama și cu spaimă și cu nădejde... „Apăi, d. D. așa nu pot să-l las. N-am ce face, îl duc acasă”... A ieșit mama, am ieșit și eu. Am ieșit în curte și am șezut apoi în poartă unde era tîrgul de cărți. Nu mai puteam. Toată nădejdea mea s-a spulberat și mă apăsă ceva greu pe inimă!

Sta și mama lingă mine, tristă, tăcută. Mă întorc acasă să pasc giștele și vitele, să rămîn cu școala primară și cele cîteva cuvinte ungurești și două cîntece. Of, Doamne, Doamne de ce nu am și eu noroc? Religie, romînă, latină, maghiară, greacă, matematică ... ce multe sînt și ce minunății vor cuprinde? — „Mumă, mumă lasă-mă mumă!” și frînt de disperare au pornit șuvoi de lacrimi și hohot de plîns nestăpînit... „Mumă, mumă!”... Cerc de elevi în jurul meu... — „Lasă-l lele, lasă-l la școală! De ce nu-l lași?” Iși șterge și mama ochii cu năframa, se pleacă spre mine, mă ia de mînă: „nu mai plînge luane, scoli și hai iar la d. Dîrectăr”... Mama cu un colț de năframă la ochi și eu sughițînd de plîns ne prezentăm la director: — „Dom Dîrectăr, sărut mîna, mă rog lasă-l mai lesne! Uite plînge și tare vrea să rămînă...” Ne privește directoru, cere iar certificatele și citește cu glasul domol: eminent, eminent, kitînă și cu blîndețe se adresează mamei: „Știi ce lele? Se vede că băiatul are tragere de inimă și atestatele sînt bune. Va învăța bine, îi iertăm didactru și îi dăm și țîpău! Lasă-l aici lele și bagă-l într-un cvartir, cu alți studenți”... Bucuria mea nu a fost puțină. Numai mama era îngîndurată. Și-a luat desăgii și traista goale, m-a sărutat și tristă a luat drum înapoi... Am rămas la d-na P. cu încă cinci copii într-o cameră nu prea spațioasă, între care și d. T. M. pedagog în anul I la preparandie, unul din cei mai buni școlari din Blaj...

Fericit că de acum sînt și eu „student”, cu cei cîțiva crițari lăsați de mama mi-am cumpărat cîteva manuale ieftine f. uzate, un „atlas” rupt, o tablă de desen, un compas și cîteva caiete și le priveam și răsfoiam încîntat.

În clasă mi-am luat primul loc din banca ultimă. Eram vreo 40 „studenți”, din care jumătate în portul de acasă. Și-a început școala. S-a afișat orarul și în fiecare ceas venea alt profesor. Eu priveam profesorii, citeam orarul, ascultam lecțiile și nu prea înțelegeam anumite lucruri. Erau cîteva „studii” care semănau între ele parcă era numai unul: geografie, geometrie, caligrafie ... ce-or fi astea? Și nu peste multe zile am pățit-o! M-am făcut de rușine în fața clasei. Patruzeci de copii au rîs în hohote. Toată lumea avea pe bancă cartea și atlasul, numai eu am scos de sub bancă o tablă mare de lemn și liniar și compas. Ași fi intrat în pămînt de rușine... Toți s-au ridicat în picioare și priveau tabla mea și eu cu compasul în mînă și cu lacrimi în ochi priveam năuc profesorul, care îmi admira brăcia

națională și „moțu” de pe frunte... — „Cum te cheamă băiete? — „Mă rog, mă rog ... I. Borza” — De unde ești? — „Mă rog ... din Tătirlău”... Singur el, profesorul nu a rîs. Parcă a zîmbit puțin... Purtam un nume amîndoi.

Duminica a venit sora cu alimente și m-a întrebat de școală. Am plîns mult și i-am spus pățania: „m-am dus la geografie cu tabla de desen și a rîs toată clasa de mine. Sînt al mai prost din clasă”... Din ziua aceea m-a luat la instrucție domnul Teodor M. pedagogul ce avea patul lingă al meu. În fiecare zi mă asculta și mă îndruma. Ca plată știu că îi purecam plapoma. Și aveam ce! Erau șiruri compacte. Atîția purici nu se puteau vedea, decît doar la plapoma toată petice, a celui mai bun elev de atunci al școlilor din Blaj, Toader M. Copil sărac, ce trăia din țîpău, instrucții și răbdări, — Toader, copil de țăran, apoi dascăl la sate ca apoi în scurtă vreme să ajungă profesorul de pedagogie și directorul Școlii Normale, fosta Preparandie unde își făcuse școala...

Din ziua aceea nu am mai pățit rușine, ba la semestru am câștigat scutirea de didactru și țîpău așa cum prevăzuse „Măria Sa” domnul dîrectăr...

Așa am început „studenția” mea la Blaj și am continuat-o pînă la bacalaureat, cu țîpău, cu cite o ulcicuță de zamă de la Seminar, în cvartire cu lut pe fața camerei, îmbrăcat țărănește pînă în cl. V de liceu. Istoria tuturor copiilor de țărani care au avut curajul să învețe carte. Vara la munca cîmpului, cînd mă întreceam în arta cositului cu feciorii din sat — iarna cu studiul, lectura, instrucțiile, cu frigul și foamea și lipsa pîn și-a manualelor. În clasa ultimă de liceu nu am avut nici un manual școlar, doar 2—3 caiete maculatură, dar instruiam două eleve, fiice alor doi comercianți bogați și mai preparam două cafe de prăvălie care au trecut apoi la Școala Comercială, ca să pot ajuta pe cele două surori mai mici aduse și ele la școală de curajul părinților...

De cînd promoția mea a luat maturitatea au trecut, iată, 36 ani. Și timpurile acele au continuat încă 26—27 ani... Pe noi bătrînii ne-a costat mult brîșul de carte ce-am învățat, pe noi și părinții noștri.

Ei țărani analfabeți și săraci dar dirji și dornici de mai bine, au fost precursorii și creatorii veacului nou în care am intrat acum 11—14 ani... Veacul progresului, veacul poporului muncitor, al luminii pentru cei mulți și harnici și buni.

Meritul școlilor din Blaj nu a fost atît mila și jertfa catolicismului strein neamului nostru — căruia i-a aruncat doar cojile îmbuibării lor, și nici atît, pentru a-i da o mică momeală, ci dovada dorinței poporului de țărani romîni după lumină și modestă posibilitate de viață!

Azi, trecutul întunecos pare de necrezut...

În abia 14 ani, ce și cit nu s-a făcut în toate domeniile și mai ales pentru ridicarea muncitorimii de la sate și orașe.

La ce grad de dezvoltare s-a ajuns în școala de azi în comparație cu cea de atunci!!

Pe linie bisericească avem seminarii și facultăți teologice universitare bine organizate din punct de vedere gospodăresc și cu nivel înalt pedagogic, cu porțile larg deschise pentru fiii Bisericii.

Alături de generația tînără — noi bătrînii prăznuim cu satisfacție aniversări, puncte de plecare pentru unirea sufletească a poporului nostru și de epocală cotitură spre mai bine, a tuturor cetățenilor din scumpa noastră patrie, REPUBLICA POPULARĂ ROMÎNĂ, „viitor de aur țara noastră are.....!!”

Pr. IOAN BORZA
(Borsec)

Circumciziunea Domnului

Creatorul legii, pe cele legale îndeplinește.

După opt zile de la nașterea Pruncului Dumnezeu (la 1 ianuarie), după legea lui Moisi se făcu tăierea împrejur a Domnului, dindu-i-se numele Iisus, după cum s-a poruncit de Dumnezeu prin arhanghelul Său. Numele de Iisus înseamnă Mîntuitor sau Răscumpărătorul lumii. Fiecare iudeu avea dreptul să săvîrșească acest rit, mai ales capul familiei. Fiind dată de Dumnezeu lui Avraam, legea circumciziunii a fost întărită pe muntele Sinai, căci pe însuși Moisi l-a amenințat Dumnezeu cu moartea dacă nu-l va circumcide pe fiul său.

În Vechiul Testament acest rit sfînt a fost semnul de intrare în legămîntul făgăduinței dat de Dumnezeu lui Avraam și urmașilor săi și a servit drept prototip (premergător) tainei creștine a Sfîntului Botez. Circumciziunea a fost semnul distinctiv al poporului ales a lui Dumnezeu și devine poruncă pentru toți cei ce doreau să intre în obștea israeliților, precum și Sf. Botez este necesar tuturor celor ce doresc să devină creștini. Atît botezul cît și circumciziunea înseamnă tăierea sau ruperea cu păcatul, căință adevărată și întoarcerea spre o nouă viață în Dumnezeu.

Fiul lui Dumnezeu, Mîntuitorul neamului omenesc, n-a avut lipsă de circumciziune, însă a primit-o după lege, spre a da urmașilor săi exemplul îndeplinirii legilor bisericеști.

Biserica, la sărbătorirea tăierii împrejur a Domnului, cîntă: „Dumnezeu pe toate le rabdă, circumciziunea și greșalele oamenilor, fiindcă este bun, dînd astăzi mîntuire lumii!... Mărire îndelung răbdării Tale, unele iubitorule de oameni”.

Pr. Lector CHIRIL PISTRUI

Unificarea bisericească

(Urmare din pag. 1-a)

sele comise, Papa în loc să ne vină în ajutor a răspuns: „veniți să vă plîngeți cu nimicuri, în loc să mulțumiți lui Dumnezeu, că ați ajuns din nou sub oblăduirea sceptorului Sfîntului Ștefan!” Papa era cu fasciștii, nu cu poporul.

Cu toate acestea peceteile de la 1700 n-au putut fi rupte nici în 1912, nici în 1918 și nici în 1940, fiindcă stăpînirile de pe atunci aveau tot interesul ca poporul român din Ardeal să trăiască în dezbinare.

A trebuit să se facă o prefacere adîncă în viața Patriei noastre. A trebuit să vină o orînduire nouă în care stăpîn și ocîrmuitor este poporul, orînduire, în care preoții și credincioșii uniți au fost liberi să se scape de legăturile pecetilor de la 1700.

Și acest mare eveniment s-a săvîrșit, după cum știm, la 21 octombrie 1948.

Și într-adevăr, mare este ziua aceasta și slăvit acest Praznic, cînd frații de o credință și de o limbă, după o despărțire tristă și nedreaptă de 250 ani se găsesc îmbrățișați în străbuna lor casă părintească.

Să se bucure deci, astăzi, cerurile! Și pămîntul acesta ardelean, de atîtea lacrimi udat și de atîta sînge adăpat, să tresalte de bucurie, căci zidul despărțitor de frați prăbușitu-s-a cu răsunset!

Prăbușitu-s-a, pentru că nu mîna noastră l-a zidit. S-a sfărîmat, căci fără vrea noastră s-a înălțat între noi ca să ne învrăjbească și slăbească, și pentru că împotriva voinței lui Dumnezeu a fost. Făgă-

„...Magii pe altă cale s-au întors în țara lor”. Ei n-au îndeplinit dorința împăratului Irod de a se întoarce la Ierusalim, ca să-i vestească locul unde se află Pruncul-Împărat. Irod luă aceasta drept o insultă și o batjocură și deveni foarte înfuriat. În afară de aceasta, știrile despre prorociile dreptilor Simeon și Ana ajunseră pînă la el, care îi ațîță și mai mult bănuielele și teama, că Pruncul nou născut, ca un legitim Împărat îi va lua coroana. Irod cu tot dinadinsul căuta să afle locul nașterii Pruncului Dumnezeu, însă toate străduințele rămaseră zadarnice. Innebunind de frică și de ură, el dădu poruncă să fie omorîți toți copiii născuți de parte bărbătească pînă la doi ani inclusiv, din Betleem și împrejurimi, fiind încredințat că în numărul acestora va omori și pe împăratul iudeilor cel nou născut. Mii de săbii au fost ridicate pentru doborîrea Pruncului Iisus. 14 mii de copii au devenit jertfe ambițiosului scelerat, care în orbirea nebuniei sale gîndi să învingă voința Atotputernicului Creator și să nimicească pe Mesia cel făgăduit.

Prin ce cuvinte se pot descrie nelegiuirile din Betleem? Sîngele, ce curgea din ranele mamelor și a copiilor, se contopea într-un singur rîu; suspinele și plîsetele umpleau lumea; țipetele copiilor, suspinele mamelor se ridicau în văzduh către cer; mamele își plîngeau copiii și nu voiau să se mîngîie pentru că nu mai erau!

Irod nu se mulțumi cu strigătul singelui vărsat; amețit pînă la turbare, el dă ordin să fie omorîți și sfetnicii săi, conducătorii bătrîni și fariseii, cărturarii, propriul său fiu, sora sa cu bărbatul său, soția sa Mariam cu fiul Antipatru și mulți alții. Așa mărturisesc despre aceasta istoricii antici.

Mare a fost puterea și ura acestei fiare, dar obiectul urii sale, apărut de Puterea celui Preaînalt, era înafara puterii sale. Providența dumnezeiască a ales pentru aceasta un mijloc simplu. Ingerul Domnului i s-a arătat lui Iosif în vis și i-a spus: „Scoală, ia Pruncul și pe mama Lui și fugi în Egipt și stai acolo pînă îți voi spune,

duim, ca și de aci înainte, cu tot zelul vom munci fără încetare, pentru întărirea și consolidarea unității de credință a credincioșilor romîni, în convingerea fermă, că prin aceasta grăbim nu numai împlinirea rugăciunii fierbinți a Mîntuitorului Hristos: „Ca toți să fim una”, dar îndeplinim și un act de înalt patriotism.

Arhim. Dr. AUGUSTIN PAUL
vicar al Eparhiei Oradea

Fuga în Egipt

Rahila plînge pe fiii săi și nu vrea să se mîngîie, pentru că nu mai sînt.

pentru că Irod vrea să caute Pruncul și să-L omoare”.

Iosif îndată se supuse voinței lui Dumnezeu și Sf. Maria nu întîrzie să urmeze pe logodnicul său. Chiar în aceeași noapte Iosif cu Preacurata Maria cu pruncul în brațe s-au îndreptat spre Egipt. Pe cale ei au fost însoțiți de Iacob, fiul cel mai în vîrstă al lui Iosif. Nici în Sf. Scriptură și nici în Sf. Tradiție nu sînt mărturii ce cale și-a ales Sf. Familie spre Egipt, dar din cîteva indicații se poate deduce că Iosif a preferat-o pe cea mai puțin primejdioasă, ce trece prin munții Iudeii spre Gaza, iar de aci pe marginea șesului pustiu pînă în Egipt. Multe greutăți și neajunsuri a îndurat Sf. Familie; nu întotdeauna își găseau adăpost contra intemperiilor, adică pe vreme rea. Adeseori duceau lipsă de hrană și erau expuși multor primejdii.

Vechea Tradiție mărturisește că în timpul peregrinării lor, Pruncul Iisus a săvîrșit multe minuni, prin care adeverea lumii Dumnezeire-a Sa.

După tradiția păstrată la copti, Sf. Familie a trăit în apropierea vechiului Cairo într-o peșteră care din cele mai vechi timpuri a fost transformată în biserică.

Nu se precizează cu exactitate cît a trăit Sf. Familie în Egipt. După unele tradiții 2—3 ani, iar după altele 5—7 ani. Un lucru este sigur că ei rămîn acolo pînă la moartea lui Irod, cînd Părintele ceresc chiamă din Egipt pe Fiul Său, cum a fost prezis de prorocul Osia: „Din Egipt voi chema pe Fiul Meu”. Nu după mult timp de la uciderea pruncilor, Irod moare în cele mai groaznice chinuri pentru care toți contemporanii săi au recunoscut dreapta judecată dumnezeiască prin moartea lui desgustătoare. O boală necunoscută îl chinui. Toate măruntaiele erau acoperite cu plăgi, părțile exterioare ale corpului erau mîncate de viermi. Respirația era greoaie și respingătoare încît nimeni nu se putea apropia de el; o foame grozavă îl chinuia care cu nimic nu se putea potoli.

Murind Irod, pămîntul iudeu a fost împărțit de stăpînirea romană în patru părți și în fiecare din ele a fost numit un cîrmuitor.

Ingerul iarăși se arată lui Iosif în vis spunîndu-i: „Ia Pruncul și pe Mama Lui și mergi în pămîntul Izraelului, fiindcă au murit cei ce căutau sufletul Pruncului”.

Sf. Familie se întoarce în pămîntul lui Izrael și se oprește la izvorul ce se afla pe calea ce duce de la Iordan la Malha. În acest timp Iosif a fost din nou încunoștințat că după moartea lui Irod domnește în Iudeia fiul său Arhelau și de aceea

(Continuare în pag. 4)

BETLEEMUL

Betleemul este locul, în care s-a născut Mîntuitorul. De aceea creștinii doresc să cunoască acest loc. Dăm și noi cîteva date, culese din mărturiile altora.

Betleemul este situat de la Ierusalim spre sud la 8—10 km. la o altitudine de 777 m. În 1914 avea 8000 locuitori, 3700 ortodocși, 3800 rom. cat., 260 mahomedani, 200 armeni și restul protestanți.

În 1925 avea 12000 de locuitori și dacă urcarea populației progresează în același ritm, azi trebuie să aibă circa 25—30000 locuitori.

Orășelul este înconjurat de vii și pomii, iar sub acestea sînt șesuri întinse producătoare de grâu și pășuni bune pentru oi. Aici își pășteau păstorii oile cînd îngerul le-a vestit nașterea Mîntuitorului. Se văd și azi urmele colibei.

Pe străini îi impresionează pitorescul port al locuitorilor indigeni și mai ales al femeilor, decorat cu bani de aur și argint.

Femeile mahomedane după prescripțiile religiei lor, au fața acoperită cu voal.

Pe lîngă agricultură și pășorit locuitorii Betleemului se ocupă și cu industria. Din sidef, argint, lemn de oliv etc. fac diferite obiecte religioase: mătenii, cruciulițe, mărgelile etc. pe care le cumpără pelerinii, le sfințesc în biserica din Betleem, le aduc și le păstrează ca relicvii sfinte.

Orașul este un conglomerat de biserici-cetăți, are străzi înguste și pietruite și este foarte frecventat de creștinii veniți din toate părțile lumii creștine, căci toți cei ce pereginează la Ierusalim trec și la Betleem. Sînt mulți aceia care petrec aici sărbătorile Nașterii.

Pe locul unde s-a născut Mîntuitorul se află cea mai frumoasă biserică zidită de Sfînta Elena, mama împăratului Constantin cel Mare.

Intrarea în această biserică este atît de joasă încît trebuie să-ți apleci capul și să-ți îndoiști spinarea pentru a putea intra. Pare că ar fi intenționat așa construită, ca credinciosul să se apropie cu smerenie și cutremur de locul sfînt unde s-a născut Mîntuitorul lumii.

Explicația însă e alta. A fost zidită astfel, ca să fie ocrotită de năvălitori. De fapt a și fost ocrotită și neatinsă, deși azi are vechime de 1629 ani, căci a fost zidită în 330 după Hristos.

Interiorul bisericii strălucește de decoruri, podoabe, icoane în aur, argint și lumină feerică.

Plafonul lucrat din lemn de cedru este așezat pe 58 stîlpi de marmoră de culoare galben-roșatică de 6 m înalți, așezați în 4 rînduri.

Sub altar este o peșteră în care te cobori pe 15 scări la locul unde s-a născut Mîntuitorul.

Această capelă a nașterii Mîntuitorului are 12½ m lungime, 4 m lățime și 3 m înălțime. Este permanent luminată de 15 lămpi mici de aur și argint. În această capelă sînt 3 altare, cel mai însemnat fiind cel din spre răsărit. Pe o placă de marmoră a acestui altar, strălucește o stea cu 14 raze, simbolizînd steaua care a condus pe cei trei Crai de la răsărit — în jurul căreia este scris: „Hic de Virgine Maria Iesus Christus natus est”. (Aici s-a născut Iisus Hristos din Fecioara Maria).

Deasupra acestui loc sfînt este o masă de altar, unde slujesc grecii și armenii. O icoană mare e atîrnată deasupra Sf. Altar, înfățișînd: Nașterea Domnului, Magii cu steaua și uciderea celor 14000 de prunci (de la 2 ani în jos) din ordinul lui Irod.

În altă parte este altarul unde se afla Iisus cînd i s-au închinat ca unui împărat cei 3 magi de la răsărit.

Altul, unde i s-a spus în vis Sf. Iosif, să fugă în Egipt cu pruncul Iisus. Și altul al pruncilor uciși de oamenii lui Irod.

Credincioșii ortodocși sînt primiți și călăuziți de Mitropolitul ortodox din Betleem și preoți, călugări și călăuze, iar rom. cat. de episcopii rom. cat. și călugării franciscani.

Primul pelerinaj al credincioșilor romîni din Ardeal s-a făcut în 1925 sub conducerea Mitropolitului din acel timp, Nicolae Bălan — 160 persoane — care a servit prima liturghie în ziua de 14 sept., „Înălțarea Sfintei Cruci”, dînd răspunsurile primul cor romînesc în frumoasa biserică Sf. Elena din Betleem.

Impresiile acestor pelerini și ale altora sînt date în cărți întregi, împodobite cu minunate fotografii, dar toate sînt numai icoana palidă a realității, văzută și trăită, la fața locului de pelerini. Precum la Ierusalim pelegrinează creștinii de sărbătorile Paștelor, la Betleem merg de sărbătorile Nașterii.

Slujbele decurg astfel: În 24 decembrie după masă vecernie. Toată ziua post. Se mănîncă numai seara. Creștinii primesc Colindătorii și Vîflelmul (în seara de Crăciun).

La miezul nopții se servește liturghia Ingerilor.

La revărsatul zorilor, se servește liturghia păstorilor.

Înainte de masă — în ziua de Crăciun — se servește a treia și principala liturghie.

După masă din nou vecernie și în ziua a doua de Crăciun din nou liturghie.

Și acum în amintirea locului Nașterii Mîntuitorului, care a adus vestea buneivori și a păcii, să rugăm pe Mîntuitorul să întărească pacea în lume și în suflete și noi înșine să luptăm cu mai mult avînt pentru „pacea a toată lumea”, ca să se împlinească dorința cerului: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu, pe pămînt pace și între oameni bună voire”.

N. LATEȘ

In parohia Straja

Parohia revenită Straja (prot. Alba) — așezată la poalele Măgurei, care are aproape 1000 metri înălțime — a fost păstorită de preoți vrednici. Biserica a fost zidită în 1824 și renovată în 1910. Ea e și acum în stare bună și frumos întreținută. Credincioșii au ținut credința strămoșească, așa că n-a pătruns în sufletul lor nici o învățătură papistașă. Cîntărețul Stanciu Dumitru mărturisește că a cîntat tot din Octoiul ortodox, tipărit la Brașov, ca și în bisericile ortodoxe. La botez, la maslu, la sf. Liturghie au spus și spun Credeul fără filioque, adică așa cum se spune în Biserica ortodoxă. Nu-i dar de mirare că credincioșii au primit cu mare bucurie reîntregirea bisericească. În vara anului 1957, cînd am venit ca preot tînăr în această parohie, m-am simțit ca în biserica ortodoxă din Arpaș, în care am crescut. Aceeași slujbă, aceleași tradiții strămoșești.

Așa am putut să mă simt una cu credincioșii mei. Cum vechea casă parohială necesita reparații, ei puseseră la cale rezidirea ei, ca să aibă parohia o casă parohială bună. Am pornit îndată la lucru. Consiliul parohial, în frunte cu epitropul Stanciu Cornel, și credincioșii și-au dat silința, așa că în vara anului 1958 casa parohială a fost gata și preotul s-a putut muta în ea. Laudă se cuvine tuturor parohienilor. Dumnezeu să răsplătească pe fiecare cu alese daruri duhovnicești!

Pr. SIMION

Chemare

Glas de clopot azi răsună
Glasul Domnului cel sfînt
Care pe creștini adună
La al lui Hristos cuvînt:

La chemările preasfînte
Ce străbat pătrunzător
Creștinii smeriți se-ndreaptă
Spre altar încetișor.

Domnului să-și plece fruntea
Încrețită de-osteneli
Ca să-i ceară mîngăiere
Și iertare de greșeli.

În locașul sfînt al rugii
Și al liniștii cerești
Se-nălțau melodioase
Cîntece bisericești.

Rugăciunea și cîntarea
Cu tămîia se-mpletesc
Înălțate cu credință
Dumnezeului ceresc:

„Doamne, iartă-ne păcatul,
Fă să fim mai buni, mai drepți,
Pacea, dragostea-nflorească,
Spre lumină să ne-ndrepți”.

POPA IOAN

† Pr. Ioan Pădureanu

La 26 Octombrie 1958 a avut loc înmormîntarea Pr. Ioan Pădureanu din Seneleuș (Prot. Sighișoara). Au rostit cuvîntări: Pr. N. Colceriu, în numele protopopiatului, pr. I. Boiu, în numele preoților și credinciosul Suci I. în numele păstorilor.

Iată cîteva momente din viața acestui vrednic preot al Bisericii noastre. Fiu de țaran, s-a născut la 17 aprilie 1880 în com. Coroiu (r. Tîrnăveni). Și-a luat diploma de învățător și Absolutoriu teologic la Școlile din Blaj. După ce funcționează ca învățător între 1900—1907 și ajută la clădirea școalei și primăriei din Șoimuș, este hirotonit preot pentru parohia gr. catolică Șoimuș. După ce înnoește biserica, în anul 1927 revine cu toți credincioșii la Biserica ortodoxă. Mitropolitul Nicolae Bălan sfințește biserica înnoită și odată cu sfințirea primește cu bucurie pămîntescă pe credincioșii reveniți în frunte cu păstorul lor duhovnicesc. Pentru lucrarea lui în parohie, Consiliul Arhiepiscopesc — Sibiu îl distinge cu brîu roșu.

În octombrie 1958 voia să se retragă și să se odihnească de ostenele sale lîngă o soră a lui. Dumnezeu însă l-a chemat la odihna cea veșnică, la vîrsta de 78 ani, după 31 ani de văduvie și 51 ani de preoție.

Faptele lui mărturisesc despre vrednicia lui. Lupta cea bună a luptat, călătoria a săvîrșit, iar Domnul l-a încununat cu cununa nemuririi. Amintirea lui fie veșnică!

Pr. N. C.

Fuga în Egipt

(Urmare din pag. 3)

se temu să rămînă în Iudeia, ca nu cumva să dea prilej la noi persecuții. Îngerul Domnului din nou i se arată și-i liniște tulburarea îndrumîndu-i spre ținutul Galileii spre a se stabili în Nazaret. De îndată ce Preasfînta Maria și cu dreptul ei logodnic Iosif s-au întors în părțile Galileii, ei au îndurat grele încercări pentru viața Pruncului dumnezeiesc. Aceasta a fost prima durere, care după precizarea dreptului Simeon primitorul de Dumnezeu, ca o armă i-a străpuns inima ei. Astfel s-au împlinit prorociile după care Mîntuitorul lumii se înfățișează după toate prin smerenie, chiar și după locul unde a trăit.

C. P.